

1911

VIII. évtolyam.

33. szám.

Tapolcza, 1910. augusztus 14.

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona.

I. Ferencz József

1830—1910.

A Kárpátoktól le az Adriáig örömmel ünnepet ül a magyar 1910. augusztus 18-án.

Ezer és ezer templomban, millió és millió ember ajkán zendül fel az ének:

„Isten tartsd meg nemzetünk királyát, fény borítsa szentelt koronáját!”

Szerte a négy folyamosta, hármas hegység határolta szép hazában; a ringó kalásszal ékes rónaságon, Erdély bérczes földjén: miért ez ünnep 1910. augusztus 18-án?!...

Nyolczvan éves lett e napon Magyarország Apostoli királya I. Ferencz József!...

Ezért ünnepel szívéből a lovagias magyar nemzet; kinek legfőbb ékesége: királyi hűsége. Ezért száll az ének az Égek hatalmas Urához e napon, ezért pihen a munka, a mezőn és a gyárban, s halad a nép ünnepi díszben az Isten házába!

Nyolczvan év szép idő! ki azt megéri Isten különös kegyeltje! I. Ferencz József, ki nemzetek királya és császára; kinek vállain nemzetek és népek jóléte nyugszik; kinek gondját milliók alkotják, e napon 80 évet tölt be!

Nyolczvan hosszú év alatt de sok esemény kergeté egymást a jólét mellett; de sok keserűség, csalódás éri a szegény halandót is; hát még azt a férfit, kinek fejét korona ékesíti, s kinek vállára két ország gondjai nehezdedtek.

Volt részed Felség a korona fénye mellett keserűségben s csalódásban!...

Volt idő!... mikor félreértetted és ismerted a világ leglojálisabb nemzetét, a magyart!...

Effeledtük!

Mikor láttad, hogy trónod szilárd támasza, a magyar; mikor megismerted e földet; mikor magad győződöttél meg Felség! hogy a magyar igaz, és hű Hozzád... Felség!... emlékezzél!... 1867 június 8-ra! lázban égett Értetek e Magyar haza!

Sok csapás sújtott ezután is! de ott voltunk mi Magyarok... osztottunk sirásodban; örültünk örömdobban!...

Mikor 1889 január 30-án elvesztetted Őt, — kiért imádásig rajongtunk; ott állottunk trónod zsámolyánál vigasztaltunk Benneteket! — 1898 szeptember 10-én pedig, mikor egyedül maradtál... egy halottas ház lett e Magyar haza!... Elhallgatott a dal hegyen völgyön; el, erdőn mezőn; sirt, zokogott Magyarország; hiszen elköltözött Ő, a Nagyasszony; a mi jóságos királynénk, Védőangyalunk! — Szívünket, a mely megtörve volt a fájdalomtól, hiszen tudod Felség! — vittük trónod zsámolyához kérvén az égek hatalmas Istenét enyhítse tenger-nél nagyobb bánatodat!... Gyászt öltöttünk szívünkbe, e gyászt hordjuk most is: mi sem oltja ki szívünk-ből soha!...

De el!... el a panasszal!... öröm nap van!... Ne élesszük fel a multak keserveit!... ünnepeljünk!

Igen ünnepeljünk, mert, a mi ősz

királyunk, akit a gondviselés oly sokszor és oly súlyosan meglátogatott, — ime az isteni kegyelem különös kedvezéséből megérte nyolcz évtized határmesgyéjét, nem öregségtől, aggasztól rokkantan, hanem testi és szellemi teljes frissességben; megérte, hogy hatvankét éves uralkodása során a népek millióinak szívében hódolat-teljes tisztelet, alattvalói ragaszkodás, és a szívnek szeretete, megbecsülés, ezek a nagy tiszta érzelmek szállnak az Ég felé, hogy imaszerű fohászbán kérjék a jó Istent felséges Urunk születése napján: Tartsd meg Uram népének jóvoltára sokáig ősz királyunkat! Örömdal s hálaima szálljon az Éghez, hogy annyi súlyos csapás után is erőben egészségben köszönhetjük a 80 éves Apostoli királyt!... forduljunk augusztus 18-án az ég Urához, imádkozunk:

Atyánk! Népek hatalmas Ura, Istene! Magyarország előtted eseng; kérve kér: Emeld fel hozzád királyunk szívét!... Tartsd meg őt nekünk!... Miénk legyen szíve, lelke!... Félreértés ne ékelődjék soha közénk!... Maradjunk a koszos iróval:

*Fényborítsa szentelt koronáját...
Trónját boldog nemzet támogassa.
Honszerelmünk emelje magasra!
Nemzetek Atyja im hozzád kiált!
A népek ajka: Tartsd meg a királyt!*

Rendőreinkről.

Hivatásunkból eredő kötelesség indit mindannyiszor szövé tenni valamit, ami a köz érdekének rovására van. Tesszük ezt egyszermind jóindulatból az ügy iránt és felszólalásunkban sohasem a gáncs, hanem a jóakaratu irányítás vezet.

Hét rendőrünk van. Vajjon teljesítenek-e ezek valóban rendőri szolgálatot? Ki vannak-e oktattva, hogy mint rendőrök mi a hatáskörük, mi a joguk, mi a kötelezettségük? Ha ki vannak oktattva arra, miért nem teljesítik is azt? Mert, hogy nem teljesítik azt úgy mint kellene, azt lépten-nyomon látjuk. Vagy kérjük, ellenőrizik-e a piaci rendet, az utcái rendellenkedést, az utcák tisztaságát, az éjjeli csendháborítást, a gyors kocsis és automobil hajtást, az állatok kinzását, stb. ami mind a rendőrök kötelessége.

Erre a választ megadjuk, abban a feleletben, hogy van ugyan hét rendőrünk, de azokat legnagyobb részben igénybe veszi a sok kézbesítés, irodai szolgálat stb., amelyeken kívül rendőri szolgálat teljesítésére vagy nem jut ember, vagy ha jut is, az annyira kifáradt a sok küldözgetésben, hogy képtelen a rendőr éber figyelmével szolgálatot teljesíteni.

Ennek oka pedig nem a rendőrök kevés létszámában, hanem azt hisszük a munka-beosztás rendszertelenségében keresendő.

Mert nem gondoljuk azt, hogy annyi kézbesítés volna, hogy a szolgálatban lévők közül azt két ember el ne tudná végezni. Ha például 200 kézbesítés volna, amennyi pedig bizonyosan nincsen, azt két ember nagyon kényelmesen elvégezheti. Hiszen egy-egy levélhordó sokszor 500-600 levelet oszt ki, igaz, hogy egy-egy személynek sokszor több levél szól, de naponként háromszor járja végig a fél várost. Ehhez arányitva, ha sok kézbesítés van, még sem jut egy-egy rendőrré több mint 100 kézbesítés, azt pedig ilyen kis térre szorított területen elvégezheti. Így a többi rendőr közül ügyes beosztás mellett állandóan 3 rendőr a községben járkalva ellenőrzési, illetőleg rendőri szolgálatot tudna teljesíteni.

A kézbesítés mellett másik dolog is elvonja a rendőrnek gunyolt alkalmazottainkat valódi foglalkozásuktól. Ez a városháza tisztogatása és a jegyzők, bíró, pénztárosnak stb. személyes igényeinek kielégítése.

Nem személyeket akarunk mi bántani e kitéllettel, ments Isten! A rendszert bíráljuk!

Azt nem követelhetjük, hogy a jegyzők fussanak el a hivatalukból ha éppen egy szivar kell nekik, vagy ha fizetését óhajtja felvenni stb.

Nem! hiszen a tisztviselőket mindenütt megilleti a szolgaszemélyzet, aki a személyes szolgálatokat a hivatalban elvégezni. Ez a városunknál nincs meg.

Nálunk minden rendőr reggel 6 órától minden este 6-7 sőt 8 óráig is. Ugyanis kézbesít, dobol vagy személyes szolgálatot teljesít.

Másik fontos ügy, amely a rendőrt elvonja attól a szolgálatától amiért kinevezve van, a következő:

Egyik rendőr folyton az uton dolgoztat, a másik vegrehajtóval jár, a harmadik az összeírását végezi.

Ez egyik sem rendőri teendő. Ezek az előjáróság tagjainak az 1886. XXII. t. cikkben befektetett kötelességeit képezik.

Csak azon csodálkozunk, hogy eddig még ebből a felsőbb hatóságok kazust nem csináltak. Az 1883. 44. adótörvény világosan rendelkezik, hogy a vegrehajtóval kinek kell menni, helyettesíti a jogosultakat a rendőr. Összeírásokat, vagy plane utcait csináltatni rendőrről!

Ez így nem mehet! Ezen változtatni kell! Ha áldozat árán is, de ezt a kérdést meg kell oldani.

Azt nem követelheti józan ésszel, senki hogy ez így is jó lesz! „Előbb is így volt!” — elvet le kell ráznunk! Tenniük kell!

Javaslatunk a következő: Tartson a község két községi szolgát, aki söpör fűt, a tisztviselő személyes ügyeiben szolgálatot teljesít és kézbesít. Ez a két egyén rendőri szolgálatot ne teljesítsen.

A hét rendőr pedig ne teljesítsen szolgálai teendőket. Ok csak rendőr szolgálatot kötelesek tartani éjjel és nappal.

Hét ember, ha igazán rendőri teendőt végez, elég arra, hogy legalább lassan-lassan rendet teremtsen, hirhede vált városunkban.

Ez ügyet napirenden tartjuk. Vele míg a helyzet meg nem változik állandóan foglalkozunk.

Istentisztelet Ófelségeért.

Ófelsége születése napjának 80-ik évfordulója alkalmából báró Hornig Károly veszprémi megyés püspök körlevelet bocsátott ki, amelyben hazafias érzülettől áthatott, hódolatteljes szavakkal emlékezik meg Ófelségéről és felhívja egyházmegyéje papságát az az évfordulón tartandó hálaadó isteni tiszteletre; ezért folyó hó 18-án Tapolczán a róm. kath. templomban reggel 8 órakor hálaadó ünnepélyes nagymise lesz.

A tapolczai izr. imaházban pedig augusztus hó 20-án délelőtt 11 és fél órakor lesz hálaadó isteni tisztelet Ófelségeért.

H I R E K.

Községi gyűlés Tapolcza nagyközség képviselőtestülete a tagok kevés számu részvételével folyó hó 12-én délelőtt tartott gyűlésén a következő ügyeket tárgyalta. Vadász Árpád tapolczai illetőségét elfogadta, míg Parcsami János illetőségét, minthogy arra jogot nem szerzett, elutasítja. Dr. Keresztury József zalaegerszegi ügyvéd átiratot küldött Tapolcza nagyközség előjáróságához a Tapolczáról—Zalahaláp—Sáska stb. községeken keresztül Devecserig építendő vasutvonal eszméjének erkölcsi, majdani anyagi támogatására. A képviselőtestület, mint közigazdasági és kulturális célt szolgáló törekvést szívesen látja, de anyagi hozzájárulásról ez idő szerint nem tárgyal, a dolog előbbrehaladt állapotában később fog erről nyilatkozni. Bejelenti főjegyző, hogy a fogyasztási adószedését a község 15300 koronáért bérbe vette. Az u. n. tanárkertből Suszter Ferencnek eladott terület árát □-ölenkink 2 koronában állapítja meg. A budapesti menhelynek 300 koronáról szóló nyugtákat utalványozza. Ulrich József a helypénzszedési berlet összegből, a kedvezőtlen vásári viszonyok miatt, leengedést kér. A képviselőtestület tekintve, hogy a községnek több bérlelője van, kik hasonló jogcímenek szintén igényt tartanak a bérleengedésre, precedenst nem akar csinálni, s így a bérösszegeből semmit le nem enged. A Tapolczai Önkéntes Tűzoltó-egyesület lemondásának bejelentésével, a kötelezett tűzoltóság szervezése áll elő, amelynek felállítása ügyében alkotott megyei szabályrendelet szerint, minden szellemi és testileg ép 20-50 éves korig terjedő polgár köteles tűzoltó szolgálatot teljesíteni, amit azonban évi 4 koronával megválthat. Ez értelemben az előjáróság még augusztus folyamán összeírja és felszólítja a község minden 20-50 élet évig terjedő polgárát, hogy mily uton kívánja tűzoltói kötelezettségét leróni. Ez kötelezettség alól kivételt képeznek a törvény által előírt állami és közigazgatási tisztviselők és cselédek. A kötelezett tűzoltóság szervezésével legalább minden erre hivatott polgára a községnek lerója ebbeli kötelezettségét, amit eddig bizony nagyon kevés ember teljesített. A községi szolgaszemélyzet tagjait a betegsegélyző egyesületbe fölveteti. Megrendeli a község a Grill-féle Magyar Közigazgatási törvényeket 250 koronáért évi 40 korona részletfi-

T Á R C A.

Furfangos János.

Teljes számban gyűlt össze „A jókedvű aggregények” asztaltársaság, hogy meghallgassa az „Apollónak” elkeresztelt Brausz tengerészkapitánynak mulattató elbeszéléseit, az ő kedvencéről, a János matróról.

Már a harmadik üveg Möt Chandont bontogatták, amikor Brausz elkezdett mesélni:

— Hat évvel ezelőtt történt, hogy a hajóm — a „Liza” — kénytelen volt néhány napig Calais mellett vesztegelni. Másnap hajnalban végre indulni akartam Doverbe, kiadtam ezért a szigorú parancsot, hogy a legénység közül már nem távozhat el senki a hajóról.

Kissé meglepett, amikor ennek dacára bejött hozzám János.

Szigoruan ránéztem a fiúra.

— No, megint rossz fát tettél a tűzre? — kérdeztem, mert bármilyen csíny történt a hajón, mindig csak benne kerestek az elkövetőjét és száz cet közül kilencven kilencben nem tévedtek.

— Kapitány ur kérem, — mondta becsületes arccal János — másfél évvel ezelőtt is jártam ebben a fészekben és akkor ott ettem egy nagy csomó fehéreműt. Most égem lenne reá és elszeretném hozni.

Ezért alássan könyörgöm, tessék egy órára elengedni.

— Nem öregem, — mondtam én — ezzel nem csapsz be, feküdj le fiam és almodjál szépet, de a városba nem mehatsz.

— Kapitány ur kérem — erőszakoskodott — becsületes ember vagyok és ha ígérem, hogy egy óra múlva visszakerülök, akkor pontosan be is tartom.

— Fiam, — feleltem rá, — te már annyit hazudtál, hogy egy fehéreműcsomóból még egy pár hariznyát sem hiszek neked. — Becsületszavamra mondom, szabadkozott én csak nem fogok a Kapitány urnak hazudni!

Meggondoltam, hogy tulajdonképpen becsületes fiú és kitérő tengerész, és két órai szabadságot adtam neki.

— Jól van hát, — mondtam, adok neked két órai szabadságot és veled megy a Márton is, de hogyha csak egy perccel később jönrel, ne kerülj többé a szemem elé.

Ezzel elbocsátottam.

Harmadfelóra múlva Márton egyedül került vissza a csónakkal. Megkérdeztem tőle hol maradt János. Nehezen mozgó nyelvel felelt Márton.

— Talán elkésett, de én inkább elföttem magam — de már nem gyöttem kívánni.

Dühös voltam, de azért nem szóltam semmit.

Reggel aztán János nélkül indultunk utnak, de amikor két óra múlva Doverba ér-

tünk, ott kapálódzott uszva a hajó mellett és folyton „halló”-zott.

A fedélzeten nagy felfordulás támadt, vilámgyorsan ledobtak neki egy kötelet és János a fedélzetre kuszott, . . .

— Honnan kerültél elő, bitang hazudozó? — fõrmedtem rá.

— Alásan kérek bocsánatot, mondta szelíden, elkéstem. De hát a becsületszavammal ígérem, hogy visszajövök, — visszajöttem azért; a hajó mellett usztam az egész utazás alatt, idáig!

Alaposan leszídtam a szemtelen hazudozásáért, mert hiszen harminchárom kilométer a távolság!

De ő csak megmaradt az állítása mellett.

— Ugy történt, ahogy mondtam; csónakom nem volt, biciklin nem lehet vizen utazni, léggömbhöz nem értek, csak uszni, azt jól tudok, usztam a hajóval.

— Csirkefogó, de most már elhallgass! — parancsoltam rá.

— Ha a kapitány ur parancsolja, elhallgatok. De ami igaz, . . . az igaz.

Hiába kerleltek a pajtásai is, hogy árulja el nekik, miképpen került ide, vigyorgott és csak annyit mondott: Uszva!

Csak évekkal később vallotta be nekem, hogy amikor a hajónk már elhagyni készült a calais kikötőt, ő akkor ért a parthoz. Meggondolás nélkül beleugrott a tengerbe és a hajóig uszott. De hiába ordított és hallózott, nem hallották meg. Végre sikerült

zetéssel. Alispáni átiratra a község a szervezendő lovascsendőrség lovai részére évi 50 koronaért hajlandó istallót adni. A tapolcai iparostanonciskola igazgatójának átirata, a község az iskola fenntartásához 958 korona segélyt szavaz meg a jövő évi költségvetés terhére. Berger Vilmos indítványára a Mogyorósi utca befásítását a képviselőtestület elhatározza, a szükséges fákat a földmívelésügyi minisztertől ingyenesen kéri meg, a háztulajdonosokat pedig felhívja, hogy a faültetés gondozását maguk végezzék. Ez ügyben az érdekeltekkel leendő tárgyalásra községbíró bízta meg Bizony szép dolog lenne e széles és most kopár uttestet 2-2 sorával beültetni.

Új tanár a tapolcai állami polg. fiúiskolában. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a Tapolcán eltávozás folytán megüresült polg. isk. tanári állásra *Bárány József* tanárt Tapolcára helyezte át.

Bucu Tapolcán. Holnap Nagy Boldog-Asszony napján lesz Tapolcán a plébánia templom bucsuja. Ez alkalommal sokan szöktak a vidékről is ellátogatni.

Országos Szent István ünnepély a Margitszigeten. Augusztus 20-án bizonyára az utolsó helyig benépesül a főváros kies üdülőhelye a Margitsziget, s az a tábor, mely a Gyermekszanatórium ünnepén 1 koronáért megváltja a szigeti belépőjegyét, annyiféle érdekesnél érdekesebb és látványos szórakoztatásban fog gyönyörködhetni, amelyre csak így kivételes alkalmakkor juthat sor. Az 1 koronás jegyek érvényesek az összes mutatványok megtekintésére, minden külön ráfizetés vagy külön jegy váltása nélkül; elkülönített terület egyáltalában nem lesz és minden látványossághoz ingyen férhet hozzá a nagyközönség.

A Balatoni Szövetség közgyűlése. Vasárnap Keszthely ismét országos nevű emberek hazafias tevékenységének színhelye volt. A Balatoni Szövetség tagjainak nagy érdeklődése mellett tartotta meg rendes évi közgyűlést. A közgyűlést vezető alelnök, Óváry Ferencz dr. bejelenté, hogy Batthyány Lajos grófot halaszthatatlan külföldi útja gátolja a megjelenésben. Az elnök különben üdvözlölvén a közgyűlést, örömmel állapította meg, hogy a szövetség iránt az érdeklődés állandóan fokozódik, a kormány, valamint a balatoni vármegyék a szövetség előterjesztéseit, szívesen fogadják és ennek nyomán segédkeznek a Balaton-vidék kulturális és gazdasági fellendítésében. Majd Széchenyi Aladár gróf szólott, megköszönvén a tagok bizalmát, kijelentette, hogy a szövetség által nyílt tere mindenkor hűséges segítőtárs kíván lenni. Hertelendy Ferencz alelnök hasonló kijelentést tett, miután a köz-

gyűlés zajos éljenzéssel vette tudomásul az alelnök nyilatkozatait. Nagy éljenzéssel fogadta a közgyűlés Darányi Ignác dr. üdvözlő táviratát.

Az évi sokoldalú munkásságról szóló tartalmas jelentést Cséplő Géza titkár mutatta be. Fekete János dr. nagy elismeréssel emelte ki az igazgató választvány, az elnökség és a tisztikar munkásságát, szóba hozta a somogyi partok mostoha utvízviszonyait, sürgetve ezek javítását és a vízisport fejlesztését. Óváry Ferencz alelnök felvilágosítja, hogy a szövetség már foglalkozott a somogyi utakkal, majd kijelentte, hogy a sport dolgában kötelessége minden fürdőnek megtenni a magáét. Az igazgatóválasztmány javaslata alapján elhatározta a közgyűlés, hogy a tervezett mezőgazdasági főiskolának Keszthelyen leendő elhelyezése iránt lépést tesz és ez akciójának a támogatására fölkeri Festetics Tassiló grófot. Ezután a közgyűlés nagy érdeklődéssel a Széchenyi Aladár gróf tartotta meg előadását, melynek címe *Fogyó munkások a Dunántúlon*. Az előadó, mint gyakorlati gazda, esztendőök óta figyel meg, hogy miként váltja föl a gazdaságokban a munkások vig. adóját a gepék zakatolása. Annak, hogy a Dunántúlon fogy a munkás-kéz, hármaské van. Ezek között első a tüdővész, a mely kapcsolatban van az alkoholizmussal, második ok a kivándorlás, a mely a Dunántúlról Szlavóniába, Erdélyből Romániába, s az egész országból Amerikába szállítja az embereket. A harmadik legfőbb ok, a Dunántúlon pusztító népbetegség, az Egyke. Sorra veszi a népnek sok baját s mindegyikkel külön foglalkozván, orvosszert tanácsol a baj leküzdésére. Lenkei Vilmos dr. a Balaton gyógyító hatásáról tartott érdekes előadásával végződött a közgyűlés.

Gazdaköri gyűlés. A Tapolcavidéki Gazdakör igazgató választmánya f. hó 16-án délelőtt 10 órakor a kör hivatalos helyiségében gyűlést tart.

Nyári táncmulatság. A Tapolcai Kath. Kör. szokásos évi táncmulatságát holnap, f. hó. 15-én Kovács Ivan vendégfőjének kerthelyiségében tartja.

Gyújtogatásból eredő tűz Tapolcán. Folyó hó 13-án éjjeli 2 órakor kigyulladt Mersics István tapolcai lakos Bacsanýi János utcában lévő háza, a száraz szalmatetőn gyorsan nyargalt végig a tűz, amely nemcsak a háztetőt, hanem a padlásokon raktározott nagymennyiségű száraz takarmányt és a pajtában volt eszejeletlen gabonát és szalmát is fölemésztette. A házat egy pyromaniában szenvedő elmébeteg ember Kustár József 51 éves sümegi illetőségű eszmadia gyújtotta fel, akit el is fogták, és tettének főredekmes bevallása után átadták a

helybeli kir. járásbírósnak. A kár részben megtérül, mert a háztető és takarmány biztosítva volt.

Országos baromfivásár Sopronban. A „Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete 1910. évi október hó 23, 24, 25-én Sopronban a régi városi lovarda fedett helyiségében országos tenyészbaromfivásárt rendez. Az erre vonatkozó bejelentések legkésőbb folyó évi szeptember hó 30-ig fenti egyesület címére Szombathelyre küldendők meg, hol bejelentő iv ugyszintén bővebb felvilágosítás nyerhető.

Tekintettel arra, hogy ez lesz az idén Dunántul egyedüli nagyobb baromfivására, melyen a földmívelési miniszterium megbízásából az Országos Baromfityesztők Egyesülete a szomszédos vármegyék területén kiosztandó tenyészanyagot szerzi be és a múlt évben a kiállított baromfiak 80%-a 0 korona átlagárban értékesítést nyert, a vásár igen sikeresnek ígérkezik.

A baromfivásár alkalmával egyidejűleg különféle baromfi keltetőgépek állítattak ki, melyekkel gyakorlati bemutatások végeztetnek.

A szomszédos kormányok mezőgazdasági tanácsai nagy érdeklődést mutatnak a Sopronban tartandó baromfivásár iránt és részvételüket kilátásba helyezték.

A Balatonalmádiban létesítendő gyermekszanatórium javára augusztus 20-án nagy népiünnepet rendez Balatonalmádi fürdőközönsége, a Balaton partján lévő Petőfi-parkban. Balatonalmádi hölgyei jótékony célú bazárban vesznek részt ez alkalommal, de amellet a rendezőség bőven gondoskodik, mindenféle szórakoztató látványosságról is. Délutáni 5 órakor repülőgép is fog felszállni. Este kabaré, mozi, tűzijáték, setahajozás és lampionos menet lesz, a mulatságot pedig táncmulatság fejezi be.

Katonák Tapolcán. Folyó hó 22-én a pécsi 19-ik gyalog ezred, amely 5 törzstiszttől 115 főtisztból 1800 legénységből áll, 125 lóval Tapolcára érkezik és három napig lesznek itt, naponként Sáská fölött, Dobosban harcszerű lövészgyakorlatokat tartanak éles töltéssel, epen ezért a vidéki közeli községeknek lakosságát figyelmeztetik, hogy 23, 24 és 25-én e vidéken embernek és állatoknak járnai veszélyes. Ugyancsak 22-én érkezik Tapolcára a pápai m. kir. 7. honvédhuszár ezred, amely 3 törzstisztből, 31 főtisztból 440 főnyi legénységből áll 446 lóval, hogy egy napi pihenő után tovább menjenek a Szőlősgyörök vidéken tartandó gyakorlatokra. Egy pár napig élénk katona élet is lesz Tapolcán.

Rablócigányok. Szabó Márton halápi lakost egy négy tagból álló cigánykaraván az

belekapaszkodnia egy evezőlapába és így kényelmetlen és nedves, de valamiképp biztos helyet szerzett magának. A víz felesleget, hogy csaknem elnyelték a didergőt — de ő türelemmel viselte el siralmas helyzetét; végigszelte végig gondolta, mekkora meglepetés lesz, ha Doverben ott uszik majd a „Liza” mellett.

E vízi kaland után két évre az X-i kikötőben, egy angol gőzös mellett vesztegelt a „Liza”. Az angol gőzös kapitánya, Mr. Smith folyton szakácsának mesebe illő uszási művészetével dícselkedett. Valósággal boszankodtam az örökös dícselkedetén.

— Elhíheti nekem, — mondta egy napon — ez az ember kiváló uszórekordja. Háromszor uszik oda vissza az Eibén, azután még szívesen versenyt uszik az önök legjobb uszóikkal.

Dühös voltam. E percben jutott eszembe János csodat képező uszórekordja. Jól sejtettem ugyan, hogy valami nagy család van ez ügyben. De megis velünk érkezett Doverben és rászédett bennünket. Ötletes fickó, aki rászedi ezt a spleenes englishment is. Odaszóltam hát az angolnak:

— Tisztelem a szakácsa uszó tudományát, de azért az én embereimmel mégse bírja kiállani a verseny!

— Fogadás! — kiáltott föl vörösen Mr. Smith és odanyújtotta a kezét.

— Szívesen, — mondtam — de mennyibe?

— Egyezer koronába! — mondta Smith. Megkötöttük a fogadást.

Magam elé hívtam Jánost és a következő párbeszédünk volt:

Én: Ismered az angol gőzös kapitányát?

Ó: Láttam!

Én: Azt állítja, hogy a szakács jobban uszik mint te!

Ó: Mondani nem nehéz.

Én: Magam is azt hiszem, de még azt inkább, hogy te jobban értesz az uszó mesterséghez, mint bárki más, akarsz hát versenyt uszni azzal az angolnal?

Ó: Szívesen kapitány ur!

Én: Amde nyerni is kellene öregem!

Ó: Hát természetesen ha kell, számíthat rá kapitány uram!

Én: Nem lesz benne káród. Pénzben fogadtam a kapitánnyal.

János a fület hegyezte, aztán megkérdezte, hogy mennyibe fogadtunk.

Én: Ezer koronában.

Ó: Ezer korona kapitány ur, legalább a duplájára kell felelni az összeget.

Én: Majd meglátom lehet-e.

Ó: De van még egy kérésem kapitány ur, három napi halaszást kérek, erősödés és kipihenés céljából és könyörgöm, hadd ehessenek a három napon, amit megkívánok.

Én: Azt főzhet a szakács, amit megrendelsz magadnak!

Ó: Köszönöm alásan, úgy hát megnyerjük a fogadást!

Mr. Smith készségesen bele ment mindenbe amit János kívánt.

Három napon át pompásan élt és étkezett János.

A versenyuszás napján, miközben mi a parton gyülekeztünk János oda szólt a szakácsnak:

— Hé hozz ide egy egész füstölt oldalast!

— Micsodát? — kérdezte szájtátva a szakács.

— Egy egész oldalast és ne locsogj annyit.

A szakács elhozta a kívánt húst. Erre János újból megszóllalt:

— Adj egy zsák burgonyát, egy csomaggal gyújtót és legfelül tegy hozzá két maréknyi sót!

A szakács és a legénység dörgő vihogása közben indult utnak János.

Már mindnyájan türelmetlenek voltunk, amikor végre megjelent podgyászával együtt János. A versenytársa lábai előtt dobta le a zsákot és jelentkezett nálam.

Itt volnék kapitány uram. Hol van hát az a fickó, akit uszni tanítsak?

— Itt áll melletted, mondtam.

János erre megfordult és akkor vette észre a fehérbe öltözött szakácsot.

— Ez volna? — kérdezte lekicsinylően János.

— Hát te szerencsétlen flótás, így akarsz velem uszni? Ha a szívem köszikla nem lenne lsten ucsce sajnálni tudnák! Kutat-

erdőben megtámadta és pénzes tárcáját erőszakkal elvette.

Sorozások a tapolczai járásban a következő sorrendben és időben tartatnak meg. Tapolczán a tanácsteremben 1910. év szeptember hó 5-én Nemestördemicz, Lesenczetomaj, 6-án Nemesgulács, 7-én Diszel, Kékkut, Monostorapáti, 9-én Taliándörögd, Köveskál, 10-én Balatonedrics és Kővágó-örs közjegyzőség községeiben levő hadkötelesek, 12-én pedig Tapolcza nagyközségben levő hadkötelesek fognak a sorozóbizottság által megvizsgáltatni.

A gazdátlan csónak. Keszthelyről jelentik Bariss Gyula halászati igazgató nejeinek testvére, Freiszberger Irén, ma reggel 9 óra tájban szandolinon a Balatonon evezgetett. Miután dél felé sem jött még vissza, távolmaradása feltűnt a matrózoknak, a kik azt is észrevették, hogy Fenék-pusztalatt a hullámok Somogy felé sodornak egy csónakot. Egy matróz a csónak után evezett, a mely üres volt. Ebben a csónakban evezgetett volt a leány. Miután a szandolinon az evezők rendben voltak, nem lehet megállapítani, mi történt az eltűnt leánnyal. Lehet, hogy szerencsétlenség érte, de lehet az is, hogy öngyilkosságot követett el. Az eltűnt leányt eddig még nem találták meg.

Az erkölcselenség piacza. Tapolczán időző villamos színház a múlt hét egyik napján *felölttek részére* tartandó előadást jelzett. Nos és voltak 12 évtől kezdve fölfele *gyermek-felölttek*, akik előtt olyan pruderitást produkált a felemelt helyárok mellett tartott *mozi*, ami valósággal megbotránkozató volt. Hát már annyira sülyedtünk, hogy az erkölcselenséget nyíltan piaczra viszszük; vagy az a célja a villamos színháznak, hogy erkölcselenségre tanítsa az erre amugyis nagy hajlandósággal bíró ifjúságot. Nyílt mezítelenséget talál erkölcsrontó képekben, olyanokban, amelyeket csak a bordélyház zárt falai közt izznak, vagy a milyenekben a még szemérmertlenebb szerelmi kalandok lejátszódnak. Nos, és ezen mulat, szórakozik, *tanul a felnőttifjúság*. Szép *erkölcsi iskola!* Hát ennyire sülyed az emberiség, hogy nyíltan, pénzért szabad mezítelenséget árulni. Mi [sem természetesebb, sajnos, hogy az előadás sok vendéget is vonzott, felemelt helyárok mellett orgiákat ily nyíltan szabad visszaadni, amelyen a *felnőtli gyermekek* mulatnak a felnőtt férfiak pedig meg-

ya körülnézett aztán folytatatta: — Hát az utralódat hol hanyatad?

— Utravaló . . . ennyivaló . . . mirevaló ez? — kérdezte az angol bambán.

— Ember! — csodálkozott János — még annyi eszed sincs, mint a kis ujjamnak?! Azt gondolod tán, hogy lürdeni megyek veled?! Majd Cuszhayenben ott mondom meg neked, hogy „szervusz pajtás” — ha ugyan akkor még velem leszel! De az eledeledet magaddal vidd ám mert tölem ugyan nem kapsz öcsém!

— Nem . . . nem . . . ezzel én nem uszom! ellenkezett meghökkenve a szakács.

— Nem-e? — csodálkozott János. Szerencséd pajtás, hogy nem! Akkor hát elmehetek! — tette hozzá közömbös hangon.

Mr. Smith kérlette az emberét, dühöngött, káromkodott, de a szakács nem akart.

— János pompás, kötnivaló fickó te! — mondtam neki, miután alaposan kikacagtuk magunkat.

— O nyugodtan vigyorogva zsebelte be a fogadásösszegnek reá eső részét és leg-tökéletesebb lelki nyugalommal mondta!

— Ha máskor megint szüksége lesz rám kapitány urnak . . . a rendelkezésére állok mindig . . . !

A „Jókedvű aglegények” asztaltársasága még éjfél után is pezsgő mellett éltette a furlangos Janost. . .

Dóra.

botránkoznak. — Hol a hatóság, amely ezt megengedi? Talán mégis jobb volna, ha az ily czímen hirdetett előadások képeit a hatóság előbb megsemmélné. Biztosan tudjuk, hogy sem emberi józólése, sem hivatalos hatásköre meg nem engedné, mert törvénybe is ütközik.

Kivándorlás Ausztria-Magyarországból. Ép most megjelent hivatalos kimutatás szerint a múlt évben Ausztria-Magyarországból 170.191-en vándoroltak ki Amerikába. Ezek között 27.941 magyar és 21.096 német volt. A többiek más nemzetiségűek. Ugyanez időszakban Ausztria-Magyarországba 11.026 magyar és 4278 német vándorolt vissza Amerikából.

Halál a Balatonban. Ipper Miklós dús-gazdag budapesti magánzó családjával együtt Balatonbogláron nyaralt. Ipper szombaton fürödni ment a Balatonba, fürdés közben azonban hirtelen szívgörcsöt kapott s elmerült a vízben. Mire segélyére siettek már halott volt.

Verseny gömblovészet Révfülöpön. A révfülöpi fürdő és partszépítő egyesület saját alapja javára 1910. évi augusztus hó 19-én díjazással összekötött versenygömblovészet s ezt követőleg a Balaton Gyöngye szállodában zártkörű táncestetélyt rendez. A gömblovészet kezdete délután 4 órakor, a táncestetélyé este 9 órakor.

Szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan-és nevelőintézetét Budapesten (alapítattott 1853-ban.) E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és 4 osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államervényesek és az 1 éves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba felvétetnek. Ertesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

Drágul a posta Tudvalevő, hogy a kereskedelmi kormány ígértetett a postásoknak a fizetésrendezést illetően. Miután ez az államháztartásban lényeges kiadási többletet okoz, most azt tervezik, hogy a helybeli portó árat, amely eddig hat fillér volt, tíz fillére emelik föl. Ez horribilis jövedelmet jelent majd a postának, mert a helybeli postaforgalom nagyobb, mint a vidéki és külföldi. A nyomtatványok portója is emelkedni fog. Eddig a portó 20 grammig 2 fillér volt, mert a két filléres díjtétel csak 15 gramm súlymaximumra vonatkozik. — Bár bizonyára mindenki fizet néhány fillérel többet postabélyeg fejében, abban a tudatban, hogy ezáltal igen sok nyomorgó ember helyzete javul, — de az államnak okosabb és egészségesebb megoldást kellett volna keresni, olyat, amely nem emeli a közönség amugy is súlyos terhét.

Büzös csatornák. Ugy tudjuk, hogy a csatornák célja az eső és az ezzel jövő szennyvíz levezetése. — Nos, és mire szolgál a Tapolczán a csatornák? Arra, hogy abba minden néven-nevezendő szemetet, állati hulladékot beleeresszenek. Ez állításunkat mi sem bizonyítja jobban, mint a csatorna nyílásokból aramlo olyan bűz, amely mellett az ember rosszul lesz, vagy elajul. Hát az állategészségügyi szabályrendelet betartására mozgósíthatjuk az egész vonal hatóságait, és a magunk egészségének megőrzésére semmit sem fordítunk, és engedjük a betegség fészkeit fejlődni! Szigoruan ellenőrizni kell, hogy a csatornába rothadó anyagok ne kerüljenek, akik pedig rajta cs p a hatóság, azon verje el alaposan a port, mert az még sem járja, hogy a város főutcáin ilyen bacillus és miazma fészkeket engedjünk, amelyek veszélyeztetik életünket és egészségünket. Vagy talán azt várjuk meg, míg valami járványos betegség, a kolera üsse fel fejét?

A legtöbb közönséges hashajtószer azzal a tulajdonsággal bír, hogy még állandóan nagyobbodó adag használata mellett is folyton veszít hatásából. Az oly sok orvos által dicsért **Ferencz József**-keserűvíz kitűnő oldó és hashajtó hatása ellenben még huzamos használat esetén is mindig egyforma marad.

A valódi Ferencz József-keserűvíz a belet görcsök nélkül mossa ki, az étvágyat fokozza, anélkül, hogy azt bármiképp megterhelné. Ezen kiváló tulajdonságaiért a bécsi általános közkórházak V. orvosi osztálya beható kísérletezés után megállapította, hogy „a Ferencz József-víz a „keserűvizek” leghívatottabb képviselője.”

„Itt Friss Schonka Kapható” — tessék ezt a felírást Tapolczán megkeresni! Ugy-e gyönyörű magyar helyesírás?

Hajómenetrend a Balatonon. Balatonboglár—Révfülöp—Badaacsony—Fonyód és vissza a hajómenet július 1-től augusztus hó 31-ig a következő: Balatonboglárról—Révfülöpre indul reggel 7 óra 30 perckor, délelőtt 12 óra 15 perckor, este 6 óra 10 perckor és ismét este 7 óra 20 perckor Révfülöpről—Badaacsonyba indul reggel 7 óra 55 perckor, délután 1 óra, délután 6 óra 40 perckor, és este 7 óra 50 perckor. Badaacsonyból—Fonyodra délelőtt 8 óra 55 perckor, délután 2 órakor és este 8 óra 50 perckor. Fonyodról—Badaacsonyba indul délelőtt 9 óra 25 perckor, délután 4 órakor és este 9 óra 25 perckor, Badaacsonyból—Révfülöpre reggel 5 óra 15 perckor, délelőtt 9 óra 50 perckor, délután 4 óra 30 perckor és este 9 óra 55 perckor. Révfülöpről—Balatonboglárra indul reggel 6 óra 15 perckor, délelőtt 10 óra 40 perckor, délután 5 óra 35 perckor és délután 6 óra 45 perckor.

Magas jutalék mellett ügynököket, utazókat keres ablak-redények elárúsítására Schillinger Simon és társa ablakredőny gyára, Budapest, gróf Zichy Jenő utca 16, hová írásbeli ajánlatok és megrendelések intézendők.

Mely esetekben van válópernek helye? Ily címen a Házasság és Családjogi Szemle kiadásában egy rendkívül könnyen áttekinthető jogi füzet jelent meg, mely a magyar házassági törvény szerinti házasságfelbontó okokat igen népszerű nyelven kitűnő rendszerben megvilágítja. A mű szerzője Dr. Gerő Ernő budapesti ügyvéd. A könyv a jogász, különösen pedig a laikus közönségre nézve nélkülözhetlen, melynek eddig a magyar házasságjogi irodalomból népies kiadvány nem állott rendelkezésre. A könyv ára 60 fillér. Kapható a pénz, vagy ennek megfelelő postabélyeg beküldése ellenében a szerzőnél (Budapest, VII. Erzsébet-körút 17. szám.)

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BÜZIÁSI PHÖNIXÁSVÁNYVIZ

Bakterium-mentes
természetes ásványvíz
üdít-gyógyít. üdít-gyógyít.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykó- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztandó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.
Főlerakat: Molnár Ignác czégnél
Keszthely.

ZACHERLIN
csak üvegekben, ahol a falragasz ki van függesztve.

1911

KÖZGAZDASÁG.

Roszzul termő gyümölcsfák.

Bár a gyümölcsstermés sok minden eshetőségnek van kitéve, a melyek a fatermőképességét csökkentik, mégis a gyümölcsfáknál a terméketlenség oka többnyire abban található fel, hogy a talaj tápláló anyagban szegény.

Ezen okot fel lehet ismerni részint magáról, részint az alatta termő fűfélékről. A táplálék hiányban szenvedő fák ugyanis megmohosodnak, keveset nőnek, s így terméketlenek.

A fa mohosságát azonban az éghajlati viszonyok és egyéb közülmények is okozhatják, s így egyedül ebből nem lehet határozottan arra következtetni, hogy a talajban nincs elég tápláló anyag. Ha a fák mohosságát tapasztaljuk, vizsgálat tárgyává tesszük azon fűveket is, a melyek a fa alatt teremnek, hogy határozottan megállapíthassuk, vajjon a talaj tápláló anyagokban szegényesége okozza-e a mohosságot vagy sem. Ha a fa alatt kevés fű nő, s ez is vékony szálú, rossz minőségű, akkor ez határozottan arról tanuskodik, hogy a talajból hiányzik a káli és foszfor. Ilyen esetben csak dus trágyával tehetjük fánkat termővé. Az a dus trágya azonban ne álljon egyedül hig istálló trágyából, de e mellett okvetlen szuperfoszfátot és meszet is kell alkalmazni. A gyümölcsfák nagyon sok meszet igényelnek. Ha a gyümölcsfát elégetjük, a visszamaradó hamu egyharmada mesz, a mi eléggé bizonyítja, hogy a gyümölcsfa a talajból igen sok meszet von el, tehát dus mesz trágyázást is igényel. Ha a talaj eléggé meszdus, akkor a fa koronája alatti földben hereféléket is nagy mennyiségben találunk, ha azonban ezek hiányzanak, akkor a talaj meszszegény. A fák trágyázása tehát csak akkor helyes, ha dus istálló trágyát és meszet, vagy bő szuperfoszfátot alkalmazunk trágyázásul. Ezt a trágyázást addig kell évente ismételnünk, míg a fa koronája alatt löhere félekkel kevert dus fű növény indul meg, a mi annak a jele, hogy most már a talaj felső rétegében annyi foszfor és mesz van, a mennyi elegendő arra, hogy az esőviz azt részben a fa gyökéréig lemossa.

Hirdetmény.

Felszólítanak a borkereskedő és termelő urak, hogy azt a bormennyiséget, amit úgy egyeseknek, mint butella mérőknek eladnak, — a fogyasztási adókezelőnél bejelenteni el ne mulasszák.

Ugy szintén felhívjuk a polgárságot, hogy a beszerzett bormennyiséget szintén kötelességüknek tartásuk bejelenteni, nehogy a törvényes lépéseket kelljen igénybe venni.

Községi előljáróság.

Kapható kátrány-aszfalt lemez, kátrány, karbolium, grossol, stukaturnádfonat és égetett mesz a legolcsóbb áron.

Keszler Aladárnál,
Tapolczán.

Kiadó
A Kisfaludy Sándor-u.
7 számú házban
egy 2 szobás lakás és egy
butorozott szoba

Bővebbet

özv. Huppán Ferenczné.

Látványosság Tapolczán!

Stiglicz Armin ujonnan átalakított modern óras és ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hírnevem jó munkát és jó árut biztosít.

STIGLICZ ARMIN
óras és ékszerész.

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolcza (Főtér.)

Allandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsir, hajt és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJAT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBASZ, PARIZSI ÉS SZAFALADÉ

Legolcsóbb napi árak.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választéku raktárát. **Nechwile Fenecz** szabadalmazott „AUSZTRIA” permetező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő **Rákóczy, légnymásu, Mayfarth és Eclier** vermöre permetezők, melyeket gyári áron bocsatok rendelkezésre.

Szénkénegezők (Egyszerűség). Borszivattyúk és tömlők (Heinrich rendszer). Ekék, Kayser varrógépek golyos csapágyal.

továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekből, Lütichi és Pieper vadászfegyverekből, mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből**

Nehéz első rendű **AUSZTRIA**

permetezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

Allandó nagy raktár használt vasuti sinekből és vasgerendákból.

PREISZ MANÓ

cim-, szobafestő és mázó.

Tapolcza, Fő-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: üveg-, cim-, templom, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árak

SZULTÁN
BOR-DUS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ VEGYIÖSSZETÉTELŰ
Főelárusító:
Popper Gyula
fűszer és csemege kernskedő üzég
Tapolcza.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárdakert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező géprészeket.